

Tekst 2

Aristophanes vertelt hoe liefde is ontstaan.

1 Ἦν δὲ διὰ ταῦτα τρία τὰ γένη καὶ τοιαῦτα, ὅτι τὸ μὲν ἄρρεν ἦν τοῦ ἡλίου
2 τὴν ἀρχὴν ἔκγονον, τὸ δὲ θῆλυ τῆς γῆς, τὸ δὲ ἀμφοτέρων μετέχον τῆς
3 σελήνης, ὅτι καὶ ἡ σελήνη ἀμφοτέρων μετέχει· περιφερῆ δὲ δὴ ἦν καὶ αὐτὰ
4 καὶ ἡ πορεία αὐτῶν διὰ τὸ τοῖς γονεῦσιν ὅμοια εἶναι. Ἦν οὖν τὴν ἰσχὺν
5 δεινὰ καὶ τὴν ῥώμην, καὶ τὰ φρονήματα μεγάλα εἶχον, ἐπεχείρησαν δὲ τοῖς
6 θεοῖς, καὶ ὃ λέγει Ὅμηρος περὶ Ἐφιάλτου τε καὶ Ὠτου, περὶ ἐκείνων
7 λέγεται, τὸ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνάβασιν ἐπιχειρεῖν ποιεῖν, ὡς ἐπιθησομένων
8 τοῖς θεοῖς. Ὁ οὖν Ζεὺς καὶ οἱ ἄλλοι θεοὶ ἐβουλεύοντο ὅτι χρὴ αὐτοὺς
9 ποιῆσαι, καὶ ἠπόρουν· οὔτε γὰρ ὅπως ἀποκτείναιεν εἶχον καὶ ὥσπερ τοὺς
10 γίγαντας κεραυνώσαντες τὸ γένος ἀφανίσαιεν – αἱ τιμαὶ γὰρ αὐτοῖς καὶ
11 ἱερὰ τὰ παρὰ τῶν ἀνθρώπων ἠφανίζετο – οὔτε ὅπως ἐῶεν ἀσελγαίνειν.
12 Μόγις δὲ ὁ Ζεὺς ἐννοήσας λέγει ὅτι “Δοκῶ μοι”, ἔφη, “ ἔχειν μηχανήν, ὡς
13 ἂν εἰέν τε ἄνθρωποι καὶ παύσαιντο τῆς ἀκολασίας ἀσθενέστεροι γενόμενοι.
14 Νῦν μὲν γὰρ αὐτούς”, ἔφη, “διατεμῶ δίχα ἕκαστον, καὶ ἅμα μὲν
15 ἀσθενέστεροι ἔσονται, ἅμα δὲ χρησιμώτεροι ἡμῖν διὰ τὸ πλείους τὸν
16 ἀριθμὸν γεγονέναι· καὶ βαδιοῦνται ὀρθοὶ ἐπὶ δυοῖν σκελοῖν. Ἐὰν δ’ ἔτι
17 δοκῶσιν ἀσελγαίνειν καὶ μὴ ἑέλωσιν ἠσυχίαν ἄγειν, πάλιν αὖ ”, ἔφη,
18 “τεμῶ δίχα, ὥστ’ ἐφ’ ἐνὸς πορεύονται σκέλους ἀσκωλιάζοντες.” Ταῦτα
19 εἰπὼν ἔτεμνε τοὺς ἀνθρώπους δίχα, ὥσπερ οἱ τὰ ὄα τέμνοντες καὶ
20 μέλλοντες ταριχεύειν, ἢ ὥσπερ οἱ τὰ ὠὰ ταῖς θριξίν· ὄντινα δὲ τέμοι, τὸν
21 Ἀπόλλω ἐκέλευεν τό τε πρόσωπον μεταστρέφειν καὶ τὸ τοῦ ἀχένος ἡμισυ
22 πρὸς τὴν τομὴν, ἵνα θεώμενος τὴν αὐτοῦ τμήσιν κοσμιώτερος εἴη ὁ
23 ἄνθρωπος, καὶ τᾶλλα ἰᾶσθαι ἐκέλευεν. Ὁ δὲ τό τε πρόσωπον μετέστρεφε,
24 καὶ συνέλκων πανταχόθεν τὸ δέρμα ἐπὶ τὴν γαστέρα νῦν καλουμένην,
25 ὥσπερ τὰ σύσπαστα βαλλάντια, ἐν στόμα ποιῶν ἀπέδει κατὰ μέσσην τὴν
26 γαστέρα, ὃ δὲ τὸν ὀμφαλὸν καλοῦσι. Καὶ τὰς μὲν ἄλλας ῥυτίδας τὰς
27 πολλὰς ἐξελέαινε καὶ τὰ στήθη διήρθρου, ἔχων τι τοιοῦτον ὄργανον οἷον οἱ
28 σκυτοτόμοι περὶ τὸν καλάποδα λεαίνοντες τὰς τῶν σκυτῶν ῥυτίδας· ὀλίγας
29 δὲ κατέλιπε, τὰς περὶ αὐτὴν τὴν γαστέρα καὶ τὸν ὀμφαλόν, μνημεῖον εἶναι

30 τοῦ παλαιοῦ πάθους. Ἐπειδὴ οὖν ἡ φύσις δίχα ἐτμήθη, ποθοῦν ἕκαστον τὸ
31 ἥμισυ τὸ αὐτοῦ συνήει, καὶ περιβάλλοντες τὰς χεῖρας καὶ συμπλεκόμενοι
32 ἀλλήλοις, ἐπιθυμοῦντες συμφῶναι, ἀπέθνησκον ὑπὸ λιμοῦ καὶ τῆς ἄλλης
33 ἀργίας διὰ τὸ μηδὲν ἐθέλειν χωρὶς ἀλλήλων ποιεῖν. Καὶ ὁπότε τι ἀποθάνοι
34 τῶν ἡμίσεων, τὸ δὲ λειφθεῖη, τὸ λειφθὲν ἄλλο ἐζήτει καὶ συνεπλέκετο, εἴτε
35 γυναικὸς τῆς ὅλης ἐντύχοι ἡμίσει – ὃ δὴ νῦν γυναῖκα καλοῦμεν – εἴτε
36 ἀνδρός· καὶ οὕτως ἀπώλλυντο. Ἐλεήσας δὲ ὁ Ζεὺς ἄλλην μηχανὴν
37 πορίζεται, καὶ μετατίθησιν αὐτῶν τὰ αἰδοῖα εἰς τὸ πρόσθεν – τέως γὰρ καὶ
38 ταῦτα ἐκτὸς εἶχον, καὶ ἐγέννων καὶ ἔτικτον οὐκ εἰς ἀλλήλους ἀλλ’ εἰς γῆν,
39 ὥσπερ οἱ τέττιγες – μετέθηκέ τε οὖν οὕτω αὐτῶν εἰς τὸ πρόσθεν καὶ διὰ
40 τούτων τὴν γένεσιν ἐν ἀλλήλοις ἐποίησεν, διὰ τοῦ ἄρρενος ἐν τῷ θήλει,
41 τῶνδε ἕνεκα, ἵνα ἐν τῇ συμπλοκῇ ἅμα μὲν εἰ ἀνὴρ γυναικὶ ἐντύχοι, γεννῶεν
42 καὶ γίγνοιτο τὸ γένος, ἅμα δ’ εἰ καὶ ἄρρην ἄρρени, πλησμονὴ γοῦν γίγνοιτο
43 τῆς συνουσίας καὶ διαπαύοιντο καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα τρέποιντο καὶ τοῦ ἄλλου
44 βίου ἐπιμελοῖντο.

Plato, Symposium 190a8-191c8

Aantekeningen

- regel 2 ἔκγονος + *genitivus* afstammend van
regel 7 ἡ ἀνάβασις het opklimmen
regel 10 κεραυνόω met de bliksem treffen
regel 11 ἀσελγαίνω zich losbandig gedragen
regel 14 διατέμνω doorsnijden
regel 17 ἀσελγαίνω zich losbandig gedragen
regel 18 ἀσκωλιάζω hinkelen
regel 19 τὸ ὄον peerlijsterbes
regel 22 ἡ τμησις splitsing
regel 24 συνέλκω samentrekken
regel 25 σύσπαστος met een koord sluitbaar
τὸ βαλλάντιον buidel
ἀποδέω afbinden
regel 26 ἡ ῥυτίς rimpel
regel 27 ἐκλεαίνω glad maken
διαρθρόω vormen
regel 28 ὁ καλάπους leest
λεαίνω glad maken
τὸ σκῦτος stuk leer
ἡ ῥυτίς rimpel
regel 31 συμπλέκομαι + *dativus* omarmen
regel 32 συμφύομαι samengroeien
regel 34 συμπλέκομαι + *dativus* omarmen
regel 39 ὁ τέττιξ krekel
regel 41 ἡ συμπλοκή omarming
regel 43 διαπαύομαι pauzeren